CropLifeNL Bulletin

OKTOBER 2023

'Advies is gericht op rendement en verduurzaming'

DE ROL VAN DE AGRARISCH ADVISEUR BIJ GEWASBESCHERMING

>>>

Moties Tweede Kamer aangenomen voor snellere vergroening middelenpakket

>>>

Internationale visitatiecommissie positief over wetenschappelijk functioneren Ctgb

>>>

CropLifeNL
Voor gezonde gewassen

CROPLIFE NL BULLETIN – OKTOBER 2023 CropLife NL Bulletin is een uitgave van CropLife NL. CropLife NL behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. CropLife NL Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm. Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan via dit formulier.
REDACTIE CropLife NL, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – croplife@croplife.nl – www.croplife.nl – CropLifeNL - LinkedIn
TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen
FOTOGRAFIE Erik Koole, Fred Meijer, WikiPedia

Samenwerken aan een duurzame akkerbouw

DE ROL VAN DE AGRARISCH ADVISEUR BIJ GEWASBESCHERMING

Voor de verduurzaming van de akkerbouw maakt een teler zijn keuzes vaak in samenspraak met adviseurs. Ook op het gebied van gewasbescherming. Hoe ziet een dergelijke samenwerking met een adviseur er in de praktijk uit? En staan de belangen van de teler hierbij voorop? We praten hierover met akkerbouwer Heero Zuiderveld en adviseur Jan ten Have.

Akkerbouwbedrijf in Noordoost-Groningen

Het akkerbouwbedrijf van maatschap Zuiderveld in Usquert omvat 240 hectare.

Op het moment van interview is de oogst van de zoetaardappelen in volle gang bij maatschap Zuiderveld in Usquert, gelegen in Het Hogeland in Noordoost-Groningen, dicht bij de Waddenzee. Akkerbouwer Heero Zuiderveld maakt tijdens het trieuitvoer van de aardappelen tijd voor een interview, waarbij ook Jan ten Have aanschuift. Hij is als teeltadviseur verbonden bij **Agrifirm** en komt regelmatig op bezoek bij de maatschap.

Het bedrijf kent een lange historie, vertelt Heero Zuiderveld: "Mijn broer Klaas Pieter en ik zijn de tweeïfte generatie op dit bedrijf." Het akkerbouwbedrijf omvat 240 hectare, waarvan 180 hectare in eigendom en 60 hectare wisselend huurland. Het bouwplan bestaat voor ongeveer 1/3 uit zoetaardappelen, 1/3 uit suikerbieten en vintertarwe. Voor de teelt van de bieten zijn 500 schapen voor de bietenrooi.

Gebied uitermate geschikt voor pootaardappelen

Van de 240 hectare die het bedrijf telt, wordt maar een de helft in teelsig genomen door pootaardappelen. "Doordat ook naast grond in eigendom, wisselend huurland hebben, kunnen we ons bouwplan aanpassen aan de eisen van de markt en de voorwaarden van de verschillende rassen." Dat betekent dat we eens in de vier jaar op een perceel een aardappelteam bij zien komen, waarbij de teler zijn bieten kan aanschuift. Hij is als teeltadviseur verbonden bij **Agrifirm** en komt regelmatig op bezoek bij de maatschap.

Het bedrijf kent een lange historie, vertelt Heero Zuiderveld: "Mijn broer Klaas Pieter en ik zijn de tweeïfte generatie op dit bedrijf." Het akkerbouwbedrijf omvat 240 hectare, waarvan 180 hectare in eigendom en 60 hectare wisselend huurland. Het bouwplan bestaat voor ongeveer 1/3 uit zoetaardappelen, 1/3 uit suikerbieten en vintertarwe. Voor de teelt van de bieten zijn 500 schapen voor de bietenrooi.

Gebied uitermate geschikt voor pootaardappelen

Van de 240 hectare die het bedrijf telt, wordt maar een de helft in teelsig genomen door pootaardappelen. "Doordat ook naast grond in eigendom, wisselend huurland hebben, kunnen we ons bouwplan aanpassen aan de eisen van de markt en de voorwaarden van de verschillende rassen." Dat betekent dat we eens in de vier jaar op een perceel een aardappelteam bij zien komen, waarbij de teler zijn bieten kan aanschuift. Hij is als teeltadviseur verbonden bij **Agrifirm** en komt regelmatig op bezoek bij de maatschap.

Zuid-oost de meeste teelen in het Hogeland is voor meerdere Zuiderveld pootaardappelen het hoofdgewas. "Dit gebied is heel uitermate geschikt voor. Die heer aanwezige grondsoort zeef leent er zich goed voor. Ook de ligging van de zee, de wind en de zon zorgen ervoor dat we hier kunnen groeien grote aardappelpunten, met bijbehorende jeneuzen, zijn hier relatief weinig kijken, de overtreuwingen van virus in aardappelen. Daardoor is de kiziendruk lager dan in andere delen van het land."

Pootaardappelen mogen geen rot zeer wenig virus hebben. "Anders worden ze afgekeurd of ze worden gedegradeerd naar een lagere klasse, met een lagere prijs. Met alleen gewasbeschermingsmiddelen rot je hier niet van de geneesta kwalitief te realiseren. Ook de luizendruk moet laag zijn, zoals in dit gebied het geval is."

Het gebied is uitermate geschikt voor pootaardappelen, met name door de aanwezigheid van de Waddenzee, waardoor de luizendruk lager is.

Inspecteren van gewassen zeer belangrijk

Maatschap Zuiderveld is al jarenlang klant van Agrifirm. "Dat was al zo voordat ik het bedrijf overnam", meldt Heero Zuiderveld. "Er proteïne ik Agrifirm onze rasta ardeme rassd een bevriende college die mij ook sons adviseert."

Jan ten Have vertelt dat zijn ze tachtigduizend bij Agrifirm en komt sinds september 2022 bij Heero Zuiderveld, waar hij adres geeft op het gebied van bemesting, gewasbescherming zaaizaad en grondanalyses. "Ik heb agrarische bedrijfsgebieden gestudeerd aan Aeres Hogeschool in Dronten. Toen ik bij Agrifirm kwam te werken, heb ik eerst een transitiegang van drieëneel jaar. Min wordgeleid is hiet Hogeland, een gebied met veel akkerbouw. Noordoost Groningen. Tijdens deze seizoen kom ik gemiddeld een keer per week op bezoek bij maatschap Zuiderveld. Wat ik dan vooral doe? Ik inspecteer de gewassen, ik ondersteun de teler bij de bemesting, ik kijk naar de ziektes en insecten en waar ook al speelt. Op basis van de waarnemingen kunnen de juiste acties en besluiten worden genomen. Tijdens het seizoen is het druk op dit akkerbouwbedrijf, met het vocsi dat er problemen in het gewas over het hoofd worden gezien. Daarom ondersteun ik Heero hiers. Buiten het seizoen ben ik ook vrij regelmatig op het bedrijf."

Aan het eind van het seizoen maakt Heero Zuiderveld in samenspraak met zijn broer, het bouwplan voor het volgend seizoen. Jan ten Have komt daarna al snel in beeld. "We bespreken dan het bemestingsplan," vertelt hij. "Die richtlijn is dat gebied zich constructief in ontwikkeling, bijvoorbeeld voor aeroding om bemestingsproeven die er als Agrifirm doen."

Adviseur Jan ten Have: "Tijdens het seizoen kom ik gemiddeld elke keer per week op bezoek bij maatschap Zuiderveld, vooral om gewassen te inspecteren."

Samen een gewasverzorgingsplan opstellen

In het voorjaar stellen teler en adviseur samen een gewasverzorgingsplan op. "Voor mij als teeltadviseur is dit plan leidend. Hierin staan de afspraken die we maken op het gebied van gewasbescherming aaszaaizaad bij volgen", licht Heero Zuiderveld toe. "Ieder jaar weten er meer middelen weg aan er bij komen. Jan is daar goed van op de hoogte. Bovendien neemt hij actuele kennis mee aanuit gebruiksmaten."

Overigens lijkt het gewasverzorgingsplan niet tot in detail van teoren vast, merken beiden op. "Van eerst beoogd plan staat vooral vast dat je je moet uitoeren en wanneer. Maar verreweg de meeste met, want het is vooral afhankelijk van de zektin- en plaagdruk, waarbij het weer een grote invloed op heeft. Dat betekent dat we ons gewasverzorgingsplan ook aanpassen aan de omstandigheden in het veld verzamelt en de weersomstandigheden, bepalen we of een bespuiting wel of niet nodig is." Samen wordt uiteindelijk bepaald of er actie moet worden genomen en welke. Ook hierin heeft Jan ten Have een adviserende rol.

Dezelfdetermin is het geed om een gewasverzorgingsplan te hebben, stelt Heero Zuiderveld. "Het geeft je een houwe en zo weet je wellia middelen je tijdig op voorraad moet hebben. Het moment van spuiten tuiteert nemlatik naar en dan is er geen tijd om te wachten op een besteld middel. Bij de teuzes die we maken, wegen ook de milieubelastingspunten mee van het CLM mee."

Wordt hierbij ook rekening gehouden met **resistentiemanagement**? "Zeker", antwoordt Jan ten Have. "Dat is een belangrijk onderwerp. Ik ben ook bezig om mijn kennis op dat gebied te vergroten die hiervan actueel kennis hebben. De adviesrol, vanmen dit mee in hun adviezen aan de teler, Soms is dit nog niet een puzzel, maar we komen er nog wel altijd uit. Het beschikbare pakket gewasbeschermingsmiddelen moet actiter niet heel veel kleiner worden. Want dan kunnen we niet te makkin krijgen met resistentieproblemen."

Heero Zuiderveld: "Voor mij als akkerbouwer is het praktisch onhaalbaar om alle ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming nauwkeurig te volgen."

Stro op aardappelpercelen tegen luis

Maatschap Zuiderveld paart zich in een heel breedtesamenspraakmiddelen in meerdere fronten te verduurzamen. "Dat is iets wat we zelf graag willen", zegt Heero Zuiderveld. "Daarnaast spelt mee dat het pakket gewasbeschermingsmiddelen steeds smaller wordt, en wij daardoor op zoek moeten gaan naar alternatieven. Zo zijn we vorig jaar begonnen met het bedekken van de aardappelpercelen met stro, tegen luizen. Dit is aangekoopen door dec. de eind dat hier goede ervaringen mee zijn."

Door stro op een aardappelperceel raken luizen gedesoriënteerd, waardoor ze de aardappelplanten niet meer goed vinden. Zuiderveld wacht de komende jaren nog even af om gerichter aangezicht door de luizen en wordt inhoudelijk ondersteund door Agrifirm.

"Voor ons is het wel goed uitpakt, hoe is nu het tweede jaar dat we dit doen en we hebben er dit seizoen zo'n 10 à 12 hectare mee afgedekt. Die resultaten wisten gemoedsrust dieet KOPG, het Kennisplatform Gewasbeschermingsmiddelen Aardappelen, dat we dit gaan uitvoeren. Ik ben blij dat deze taak heeft. De eerste ervaringen liken goed. Bij de controles bleken de bedekte percelen vrij van luizen. In tweeëne dit vrouwtje aardappelen opleverd, is nog niet bekend." Overigens worden deze percelen wel gespoten, in een normale hoeveelheid en dosering. "Want ter verlouwen we de hoogste klasse postgroeit, waar absolut geen virus in geronden mag worden. Daardat het aardappelloof dan wordt afgedekt door stro, is er dan ook nauwelijks een extra maatregel nodig om te geranderen dat het absolut vrouwrij is. Die extra maatregel is het stroseel, wat overigens een vrij weave toepassing is, waar we nog niet van wetten."

De machine waarmee het stro over de aardappelpercelen wordt verdeeld. Door het stro raken luizen gedesoriënteerd.

Looftrekker in plaats van bespuiting

Een andere stap naar minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is de aanschaf van een loftrekker voor de aardappelteelt. "Tot voorheen spoten we het aardappeloof weg voor de oogst. Nu doen we dat voor een deel mechanisch, met een loftrekker," vertelt Heero Zuiderveld. "Het is nog wel zodig om de eerste loftrekking chemisch te doen. De tweede en derde loftrekking doen we mechanisch, mits de omstandigheden het toelaten. Het mag niet te nat zijn."

Voorafgaand aan de oogst wordt het loof van aardappelplanten verwijderd, om zo de grien van de knollen te voorkomen. De gebeurt op het moment dat de meeste knollen de maat heeft van 35 millimeter hebben bereikt. Dat is bij pootaardappelen meer gewenste maat, die financieel ook het meeste opbrengt.

"Voorrop de trekker hebben we al een loftrekker, die een groot deel van het loof wegslaat. In plaats van een spuitmachine hebben we nu een loftrekker achter de trekker. In combinatie met de loftrekker werkt dit naar tevredenheid. Wel is het aanhangsel van de loftrekker (meer arbeidsduren), vereist het droge omstandigheden en kost het meer brandstof. Maar het resultaat is geed."

Sinds enige tijd voert maatschap Zuiderveld loftbinding deels uit met een loftrekker in plaats van een bespuiting. Op de foto de loftrekker, opgeslagen in de schuur.

Steriele insecten techniek tegen uienvlieg

Een probleem voor de uienteelt is de uienvlieg. Het aantal middelen hiertegen is nog maar zeer beperkt. "Voorheen bestrieden we de larven van deze vlieg door middel van cadefenthiëlmiddel. Dat is echter sinds een aantal jaren verboden in Nederland", vertelt Heero Zuiderveld.

Sinds vier jaar maakt de maatschap gebruik van een biologische methode om deze vlieg te bestrijden. Dat is het uitzetten van steriele uienvliegen, de zogeheten steriele insecten technieken (SIT). Dit wordt aangeboden door het bedrijf De Greene Vlieg.

Bij deze methode worden steriele vliegen losgelaten op uienvelden en concurreren ze met wilde vliegen in de productie van negatieslich. Het resultaat van een paring is dat er geen nagelschilt ontstaat. Door volkomene diverse mannetjes lijk te laten, hoopen planten gaat beheerd worden. Het is een geïntegreerde aanpak, waarbij gestreefd wordt naar een dekking van 90 procent.

"De mensen van De Greene Vlieg komen regelmatig langs om te monitoren en te bespaten of er voldoende insecten aanwezig zijn. Wij merken dat het een effectieve aanpak is", constateert Heero Zuiderveld.

Jan ten Have vult aan: "Als adviseur kom ze bij meerdere teelers en zien geleerd en zie je de resultaten van zo'n aanpak. Vervolgens kun je andere teelers hiervoor afmoedeen, wat ook weer bijdraagt aan een hogere dekkingsgraad van geïsoleerd."

Overigens doen de mensen van De Greene Vlieg mee aan de proeven van de maatschap, merkt Heero Zuiderveld op. "Ze hebben ook een proefveld van ongeveer twee hectare waarop ze hun producten in onze omgeveen. Op basis daarvan geven ze ons een gericht advies voor het juiste moment van bespuiting. Dat juiste moment is belangrijk, want het middel tegen worteldvlieg mag je maar twee keer per seizoen toepassen."

Heero Zuiderveld is ook tot een stuiteegroep van Agrifirm, waarvan meerdere akkerbouwers uit de regio deelnemen. "Het gaat hierbij om het spoken van praktijkervaring en het deen van kennis over onder meer mechanische onkruidbestrijding en uien. Dat wordt belangrijker, omdat er steeds meer middelen wegvallen."

Sinds vier jaar maakt maatschap Zuiderveld gebruik van een biologische methode om de uienvlieg te bestrijden: de zogeheten steriele insecten technieken. Op de foto de schuiddeur waren van de uienvlieg.

Resistente rassen en groenbemesters essentieel

Een van de uitgangspunten van **Teeleenheid**, de samenwerking van Agrifirm, is het weerbaar teelen en gewassen. Het kiezen voor resistente rassen en een goede zorg voor de bodem kunnen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Hoe wordt dit bij maatschap Zuiderveld in de praktijk gebracht?

"Voor tarwe kiezen we doorgaans een ras dat goed bestand is tegen gele roest. Dat gebeurt bijvoorbeeld van de Agrifirm, die ook proeven doet met resistente rassen", antwoordt Heero Zuiderveld. "Resistente rassen in pootaardappelen, bijvoorbeeld tegen aardappelziekte, zijn er nauwelijks. Ik heb hebben deze rassen op andere vlakken minder goede eigenschappen, waardoor wij er doorgaans toch niet voor kiezen. Voor een gezonde bodem passen we groenbemesters, die ook ziektewerend zijn. Bijvoorbeeld tegen de pentamoeiers verbieren de stoerwortel-baarheid van de bodem. Bovendien is bladvormmus multiresistent tegen schadelijke aeltjes, dus spreekt deze groenbemester ook aan. Ik ben ook bezig om bladrammenas te verbieren. Overigens zijn pentamoeiers niet minder erst. Dat doen we al 25 jaar. Ook hiervan krijgen we advies van Agrifirm, dus van jen."

Voor tarwe kiest maatschap Zuiderveld doorgaans een ras dat resistent is tegen gele roest.

Objectief advies, gericht op rendement voor boer en verduurzaming

Hoe ervaren deze teler en adviseur hun relatie? "Wat ze er mee verkeerd, benadruiken beiden. "Maar dee we zetter als positief ervaren." Kort samengevat door Heero Zuiderveld: "Gewoon geed."

Hebben teler en adviseur een gezamenlijke drijf-ze de horizon? "We blijven continu zoeken naar mogelijkheden om de zijdmogelijken te verhogen, waardij we niet in het oog houden dat daarmee ook het rendement verbetert", antwoorden beiden.

In hoeverre kan Jan ten Have geraandeen dat zijn advies, bijvoorbeeld op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen, objectief is? Hij is immers als adviseur verbonden aan Agrifirm, een bedrijf dat ook gewasbeschermingsmiddelen leiert. "Mijn advies is louter gericht op een zo geed mogelijk rendement voor de teler. Ik ben ook bezig om mijn kennis op dat gebied te vergroten. Ik probeerdig kitsgrenzmen middel te laten gebruiken, waarmee bij kosten maakt dat rodig zijn."

Heero Zuiderveld beaamt dit: "Ik merk zeker dat Jans advies objectief is en gericht is op mijn rendement. Agrifirm en ons bedrijf hebben ook deschafte ambities op het gebied van verduurzaming."

TERUG

X
Bij ons

Moties Tweede Kamer aangenomen voor snellere vergroening middelenpakket

Op 11 oktober vond in de Tweede Kamer een **tweeminutendebat gewasbeschermingsmiddelen** plaats, waarbij diverse moties zijn ingediend en aangenomen. Dit tweeminutendebat was aangevraagd door Tweede Kamerlid Tjeerd de Groot (D66) tijdens het **commissiedebat gewasbescherming** de dag ervoor (10 oktober).

Enkele ingediende moties betreffen groene en laag-risico gewasbeschermingsmiddelen en het versnellen van de toelating hiervan. Dat zijn de volgende moties.

• Een motie van Kamerleden Caroline van der Plas (BBB) en Thom van Campen (VVD), waarin zij de regering vragen om in contact te treden met de brancheorganisaties van bedrijven die biologische middelen en laag-risico middelen op de markt brengen. Aanleiding voor de motie is de uitspraak van de minister dat gewasbeschermingsbedrijven te weinig toelatingsaanvragen doen voor groene middelen. Genoemde Kamerleden wijzen erop dat er juist veel toelatingsaanvragen voor groene middelen worden gedaan. Zij pleiten ervoor dat de minister zijn mening hierover herziet. Daarom verzoeken zij de minister dat hij zich over dit onderwerp laat informeren bij de brancheorganisaties CropLife NL en **Artemis** en vervolgens de Tweede Kamer hierover informeert. Deze motie is aangenomen.

• Een motie van Kamerlid Harmen Krul (CDA) waarin hij de regering verzoekt de doorlooptijden van het toelatingsproces inzichtelijk te maken en de wachttijden voor het in behandeling nemen van aanvragen van groene middelen aanzienlijk te verkorten door middel van het vergroten van de beoordelingscapaciteit. Deze motie is aangenomen.

• Een vergelijkbare motie werd door de Kamerleden Roelof Bisschop (SGP) en Thom van Campen (VVD) ingediend, waarin zij de regering verzoeken ervoor te zorgen dat biologische en laag-risico middelen veel eerder in behandeling worden genomen en de wachttijd zoveel mogelijk beperkt wordt. Ook deze motie is aangenomen.

CropLife NL is blij dat deze moties zijn aangenomen. De gewasbeschermingsbedrijven ontwikkelen volop biologische en laag-risico gewasbeschermingsmiddelen. Het is goed dat de minister van LNV zich hierover laat informeren en vervolgens de Tweede Kamer hierover inlicht.

Zeker zo belangrijk is dat de toelating van deze middelen versneld wordt, zodat de middelen zo snel mogelijk beschikbaar komen aan telers. De toelatingsautoriteiten in de lidstaten, waaronder het Ctgb, kampen al jaren met capaciteitsgebrek. Daardoor worden de wettelijke termijnen voor toelatingen niet gehaald en vertraagt de vergroening van het beschikbare middelenpakket.

De gewenste versnelling van de vergroening van het middelenpakket sluit aan bij de **commitments** van CropLife Europe. Eén van deze zes commitments betreft deze vergroening: de Europese gewasbeschermingsbedrijven investeren gezamenlijk 4 miljard euro in de ontwikkeling van nieuwe biologische gewasbeschermingsmiddelen, van 2015 tot 2030.

TERUG

Internationale visitatiecommissie positief over wetenschappelijk functioneren Ctgb

Op verzoek van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (**Ctgb**) heeft een Internationale Visitatiecommissie (IVC) in mei van dit jaar het wetenschappelijk functioneren van het Ctgb onderzocht. Het **rapport** met de bevindingen werd in september gepubliceerd.

De belangrijkste conclusie van het IVC luidt: 'Het wetenschappelijke werk van het Ctgb en de uitkomsten daarvan zijn van uitstekende kwaliteit en worden gewaardeerd door risicobeoordelaars en risicomanagers binnen de EU. Het Ctgb levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en harmonisatie van EU- en internationale guidance documenten'.

Commissie ervaarde openheid

De commissie bestond uit vijf onafhankelijke internationale deskundigen op het gebied van risicobeoordeling en met kennis van de Europese beoordelingskaders. De visitatie vond voor de derde keer plaats. De commissie had vrije toegang tot alle documentatie binnen het Ctgb, waaronder aanvraagdossiers, beoordelingsrapporten en vergaderverslagen.

Bij de presentatie van het rapport benadrukte IVC-voorzitter dr. Anthony Hardy de door de commissie ervaren openheid van de organisatie. De commissie spreekt van 'een sterke en effectieve beoordelingsautoriteit die over aanzienlijke middelen en capaciteit beschikt om te reageren op de verwachtingen van aanvragers en de nationale en Europese samenleving'.

Verder oordeelt het IVC dat 'het interne en externe communicatiebeleid van het Ctgb zowel proactief als transparant is en zorgt voor een open communicatie naar alle geïnteresseerde partijen'.

Vijftien aanbevelingen

De IVC formuleerde vijftien aanbevelingen om de organisatie te helpen zich verder te ontwikkelen en een aantal van haar processen beter te stroomlijnen. De visitatiecommissie signaleert onder meer dat de werklast en complexiteit van de beoordelingen toeneemt, en dat het daarom belangrijk is dat het Ctgb investeert in de organisatie, werving van gekwalificeerd personeel en een efficiënt beoordelingsproces. Ook wordt aanbevolen om te blijven investeren in verdere verbetering van de kwaliteit en ontwikkeling van guidances, en in te zetten op zowel groene als chemische aanvragen. Daarbij is ook aandacht voor de rol die het Ctgb in Europa speelt bij ontwikkelingen van guidances en dat deze rol van belang is.

'Werklast groot knelpunt'

Jan Verschoor, algemeen directeur van CropLife NL, verwelkomt de conclusies van de visitatiecommissie. "De wijze waarop gewasbeschermingsmiddelen worden getoetst, heeft maatschappelijke en politieke aandacht. De samenleving, gebruikers en aanvragers moeten erop kunnen vertrouwen dat deze beoordelingen zorgvuldig plaatsvinden. Daarom is het belangrijk dat de werkwijze van het Ctgb onafhankelijk wordt beoordeeld en ook dat er een aantal praktische aanbevelingen is gedaan."

CropLife NL herkent het algemene beeld over de hoge kwaliteit van de beoordeling door het Ctgb, aldus Jan Verschoor. "Tegelijkertijd is de werklast een groot knelpunt en zijn investeringen in de beoordelingscapaciteit en het behoud van de expertise noodzakelijk. Ook de aandacht voor ontwikkeling van guidances en expertise, zowel ten aanzien van groene als chemische aanvragen, is te verwelkomen."

Het nieuwsbericht van het Ctgb over de visitatie vindt u **hier**.

Het rapport van de Internationale Visitatiecommissie (IVC) vindt u **hier**.

Het plan van aanpak van het Ctgb naar aanleiding van het rapport van de IVC vindt u **hier**.

TERUG